

**Stručný výčet prováděných pracovních činností:**

- Samostatné provádění archeologických výzkumů a průzkumů.
- Provádění přípravných prací.
- Používání ručního nářadí a lehké mechanizace.
- Zajišťování ochrany, záchrany a prezentace archeologických nálezů a výsledků archeologických výzkumů při stavebním a územním řízení.
- Samostatné provádění expertiz archeologického zájmu pro rozhodování státní správy a samosprávy.
- Utváření, odborné vedení, vědecké zpracovávání a zprostředkovávání archeologických sbírek.
- Zpracování komplexních dokumentací a vyhodnocování výsledků výzkumů.
- Rešerše a vyhodnocení archeologických dat z literatury i z terénní dokumentace.

**Charakteristika místa výkonu práce:**

Práce je zpravidla vykonávána ve vyhloubených jamách, výkopech nebo nad volnou hloubkou. Práce může být vykonávána v prostředí se ztíženými pracovními podmínkami jako je prach, vysoká tepla okolního vzduchu nebo nedostatečná viditelnost. Pro hloubení pracovních jam/výkopů se používají pohyblivé stavební stroje, mechanizace a ruční nástroje a nářadí. Pochůzí i pojezdové komunikace na pracovišti bývají zpravidla nebezpečné a nerovné. Při práci ve výkopech jsou pracovníci ohrožováni např. sesuvem zeminy nebo zřícením stavebních konstrukcí.

**Kvalifikační požadavky:**

Nejvhodnějším vzděláním pro tuto pozici je vysokoškolské vzdělání v oboru archeologie (kódy oboru např. 7105T001, 7105T002, 7105R003, 7105R004).

**Relevantní mimořádné provozní události:**

- Úraz pracovníka v důsledku účinků mechanických rizik (uklouznutí na kluzkém terénu, odření, naražení, zasažení odlétnuvší částicí, zavalení, zasažení pracovním nástrojem/nářadím, pořežení se o ostré nebo špičaté předměty, zasažení pracovním nástrojem stavebního stroje, přejetí strojem).
- Pád břemene/předmětu na pracovníka v důsledku nevhodné manipulace (ruční i strojní) nebo uskladnění.
- Zavalení pracovníka zeminou při jejím sesutí v nezapaženém výkopu.
- Pád pracovníka do hloubky (jámy/výkopu) nebo ze žebříku při jeho zřícení.
- Poškození pohybového aparátu pracovníka v důsledku opakovaného zaujímání nepříjemných anebo podmíněně přijatelných pracovních poloh při práci (např. práce v hlubokém předklonu, vkleče, v podřepu) anebo provádění fyzicky namáhavých pracovních operací (přenášení těžkých břemen, dlouhodobé držení ručního nářadí bez přestávky apod.).
- Poškození zdraví pracovníka vlivem dlouhodobé expozice prachu.
- Kolaps pracovníka v důsledku přehřátí, vznik úžehu nebo úpalu při dlouhodobém pobytu na slunci.
- Vznik úrazu v souvislosti s poškozením potrubí uloženého v zemi (např. zasažení látkou pod tlakem, vznik požáru, výbuchu).

**Základní opatření pro předcházení mimořádným událostem nebo jejich následkům:**

- Práci smí vykonávat jen zdravotně a odborně způsobilí pracovníci.
- Pravidelné a důsledné provádění pracovně lékařských prohlídek.
- Seznámení pracovníků se všemi relevantními riziky spojenými s výkonem práce a s faktory pracovních podmínek a opatřeními přijatými proti jejich nežádoucímu působení na lidské zdraví.
- Školení o právních a ostatních předpisech v oblasti BOZP a PO.
- Proškolení pracovníků v poskytování předlékařské první pomoci.
- Seznámení pracovníků s umístěním prostředků první pomoci jakož i způsobem přivolání odborné pomoci.
- Poskytování a používání stanovených osobních ochranných pracovních prostředků.
- Používání pouze určených a nepoškozených pracovních zařízení, strojů, pomůcek a nářadí v souladu s pokyny od výrobce.
- Dodržování schválených pracovních postupů.
- Zákaz provádění práce alternativním způsobem.
- Pravidelné čištění používaných nářadí/zařízení.
- Zákaz požívání alkoholu a jiných návykových látek před prací anebo v jejím průběhu.
- Zákaz vstupu do nezapažených hlubokých výkopů (hloubka větší jak 1,3 m v zastavěném resp. 1,5 m v nezastavěném území).

| Rizikové faktory:   | Doporučené kategorie práce: | Výsledné zařazení do kategorie práce a přijatá opatření pro minimalizaci zdravotních rizik (doplňte): | Základní právní předpisy, které se týkají výkonu práce (v platném znění):  |
|---|-----------------------------|---|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> Prach                             | 1 – 2 – 3 – 4               |   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Zákon č. 262/2006 Sb. § 101–108</li> <li>• Zákon č. 309/2006 Sb. § 2–6</li> <li>• Nařízení vlády č. 591/2006 Sb. Příloha 1 část I<br/>Příloha 3 část II–VIII</li> <li>• Nařízení vlády č. 362/2005 Sb. Příloha část III</li> <li>• Nařízení vlády č. 390/2021 Sb. § 3–5</li> <li>• Nařízení vlády č. 378/2001 Sb. § 2–4</li> <li>• Nařízení vlády č. 375/2017 Sb. § 2–7, Příloha</li> <li>• Nařízení vlády č. 361/2007 Sb. § 4–5, 8, 27a, 29, 30, 45a</li> <li>• Vyhláška č. 48/1982 Sb. § 200–203</li> </ul> |
| <input checked="" type="checkbox"/> Chemické látky                    | 1 – 2 – 3 – 4               |   |  |
| <input type="checkbox"/> Hluk   | 1 – 2 – 3 – 4               |   |  |
| <input checked="" type="checkbox"/> Vibrace                           | 1 – 2 – 3 – 4               |   |  |
| <input checked="" type="checkbox"/> Fyzická zátěž                     | 1 – 2 – 3                   |   |  |
| <input checked="" type="checkbox"/> Pracovní poloha                   | 1 – 2 – 3                   |   |  |
| <input checked="" type="checkbox"/> Zátěž teplem                      | 1 – 2 – 3 – 4               |   |  |
| <input type="checkbox"/> Zátěž chladem                                | 1 – 2 – 3                   |   |  |
| <input type="checkbox"/> Psychická zátěž                              | 1 – 2 – 3                   |   |  |
| <input type="checkbox"/> Neionizující záření a elektromagnetická pole | 1 – 2 – 3                   |   |  |
| <input type="checkbox"/> Zraková zátěž                                | 1 – 2 – 3                   |   |  |
| <input type="checkbox"/> Práce s biologickými činiteli                | 2 – 3 – 4                   |   |  |
| <input type="checkbox"/> Zvýšený tlak vzduchu                         | 2 – 3 – 4                   |   |  |

**Četnost periodických lékařských prohlídek:** Doporučená četnost pro kategorii 2: 1x za 4 roky (osoby mladší 50 let), resp. 1x za 2 roky (osoby starší 50 let). Periodické lékařské prohlídky je nutné současně provádět kdykoli o to požádá zaměstnanec nebo zaměstnavatel. Pravidla pro provádění lékařských prohlídek včetně lhůt by si měl zaměstnavatel stanovit ve vnitřním předpise.

| Seznam nebezpečí   | Ohrožená část těla |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   | Hodnocení rizik |   |   |         |
|--|--------------------|-------|------|----------------|---------|------------|--------------------|------|-----------------|--------------|---------|------------------|-------------------|-----------------|---|---|---------|
|  | Hlava              |       |      |                |         |            | Horní končetiny    |      | Dolní končetiny |              | Různé   |                  |                   |                 | N | P | MR (NP) |
|  | lebka              | sluch | zrak | dýchací orgány | obličej | celá hlava | ruce/prsty/zápěstí | páže | chodidlo        | nohy (části) | pokožka | trup/břicho/záda | vnitřní část těla | celé tělo       |   |   |         |
| <b>Mechanická nebezpečí</b>                              |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Padající předměty  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   | X |         |
| Odletující částice                                       |                    |       | X    |                | X       |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Ostré hrany  |                    |       |      |                |         | X          |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Pohybující se části zařízení                             |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   | X               |   |   |         |
| Pohybující se předměty                                   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Kluzký / nestabilní povrch                               |                    |       |      |                |         |            |                    | X    |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Špičaté předměty   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Látky pod tlakem nebo za sníženého tlaku                 |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Zvířata  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| <b>Chemická nebezpečí</b>                                |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nebezpečné plyny a páry                                  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nebezpečné kapaliny                                      |                    |       |      |                |         | X          |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nebezpečné pevné látky                                   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Aerosol, kouř  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nedostatek kyslíku                                       |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nebezpečné odpady  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| <b>Biologická nebezpečí</b>                              |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Patogenní látky  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Alergeny   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Živočišné jedy (toiny)                                   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Mikroorganizmy (viry, bakterie)                          |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         | X                |                   |                 |   |   |         |
| Paraziti   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Hmyz   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| <b>Elektrická nebezpečí</b>                              |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Elektrický oblouk  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Živé části   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Statická elektřina                                       |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Elektromagnetické pole                                   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Elektrický zkrat   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Blesk, atmosférická elektřina                            |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   | X               |   |   |         |
| <b>Nebezpečí záření</b>                                  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Optické záření (VIS)                                     |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   | X               |   |   |         |
| Nízkofrekvenční el-mag záření (DV)                       |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Vysokofrekvenční el-mag záření (KV)                      |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Neionizující záření (IR, UV, laser)                      |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Ionizující záření  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| <b>Tepelná nebezpečí</b>                                 |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Sálavé teplo   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Konvektivní teplo  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Kontakt s horkou kapalinou                               |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Kontakt s horkým plynem                                  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Kontakt s taveninou                                      |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Kontakt s horkým povrchem                                |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Plamen   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 | X |   |         |
| Výbuch   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   | X               |   |   |         |
| Kontakt s chladnou kapalinou                             |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Kontakt s chladným plynem                                |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Kontakt s chladným povrchem                              |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Sníh, led, tříšť   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| <b>Nebezpečí hluku</b>                                   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Vysoce impulsní hluk                                     |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Proměnný hluk  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Ustálený hluk  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Vysokofrekvenční hluk                                    |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Ultrazvuk  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Infrazvuk a nízkofrekvenční hluk                         |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| <b>Nebezpečí vibrací</b>                                 |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Vibrace přenášená na ruce                                |                    |       |      |                |         |            | X                  |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Vibrace způsobující kmitání v horní části páteře a hlavy |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Vibrace přenášené na celé tělo                           |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| <b>Ergonomická nebezpečí</b>                             |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Vysoká teplota vzduchu                                   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   | X               |   |   |         |
| Nízká teplota vzduchu                                    |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nízká/vysoká vlhkost vzduchu                             |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nízká úroveň osvětlení                                   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Oslňující světlo   |                    |       | X    |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Blikání, stroboskopické jevy                             |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Příliš malé vizuální detaily                             |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nevhodná výška pracovní roviny                           |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nedostatečná výška pracoviště                            |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Omezený pracovní prostor                                 |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Ztížený průchod  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nepříjemná pracovní poloha                               |                    |       |      |                |         |            |                    | X    |                 |              | X       |                  |                   |                 |   |   |         |
| Nevhodné dosahové vzdálenosti                            |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Monotónní činnost  |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Vnucené pracovní tempo                                   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Trvalé sledování obrazovek                               |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| Ruční manipulace   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| - s náradím  |                    |       |      |                |         |            | X                  |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |
| - s břemeny  |                    |       |      |                |         |            | X                  |      |                 |              | X       |                  |                   |                 |   |   |         |
| - s vozíky   |                    |       |      |                |         |            |                    |      |                 |              |         |                  |                   |                 |   |   |         |

| Doporučený rozsah osobních ochranných pracovních prostředků  | Požadavek na shodu s normou   | Orientační životnost (měs.) |
|--|---|-----------------------------|
| <b>Pro ochranu hlavy</b>   |   |                             |
| <input checked="" type="checkbox"/> ochranná přilba / průmyslová přilba s vysokým stupněm ochrany                                    | EN 397+A1, EN 14052+A1  | PV                          |
| <input type="checkbox"/> průmyslová přilba chránící při nárazu hlavou  | EN 812  | 24                          |
| <input type="checkbox"/> protiiderová ochranná přilba  | ČSN 395360  | PV                          |
| <input type="checkbox"/> ochrana proti skalpování  | 24  |                             |
| <input type="checkbox"/> ochrana hlavy proti teple a plameni (kukla)   | EN ISO 11612  | 24                          |
| <input checked="" type="checkbox"/> ochranná pokrývka hlavy proti slunečnímu záření nebo prachu                                      | 12  |                             |
| <input type="checkbox"/> ochranná pokrývka hlavy proti chladu  | EN 342  | 24                          |
| <b>Pro ochranu sluchu</b>  |   |                             |
| <input type="checkbox"/> zátkové chrániče sluchu a podobné prostředky  | EN 352-2  | PO                          |
| <input type="checkbox"/> mušlové chrániče sluchu   | EN 352-1  | 12                          |
| <input type="checkbox"/> akustické přílby (tzv. protihlukové přílby)   | 24  |                             |
| <input type="checkbox"/> mušlové chrániče sluchu, které lze připojit k ochranným přílbám   | EN 352-3  | 12                          |
| <input type="checkbox"/> chrániče sluchu s přijímačem nebo s interkomem  | EN 352-4,- 5,- 6  | PV                          |
| <b>Pro ochranu očí a obličej</b>   |   |                             |
| <input checked="" type="checkbox"/> ochranné brýle   | EN 166  | 12                          |
| <input checked="" type="checkbox"/> ochranné brýle proti rentgenovému, laserovému, UV, IČ a VIS záření                               | EN 169, EN 170, EN 171, EN 172, EN 379+A1, EN 175   | 12                          |
| <input type="checkbox"/> ochranné obličejové štíty   | EN 166, EN 1731   | 12                          |
| <input type="checkbox"/> svářečské kukly a štíty (štíty s držadlem, kukly s upínacím náhlavním páskem nebo kukly na ochranné přílby) | EN 166, EN 175, EN 379+A1   | 24                          |
| <b>Pro ochranu dýchacích orgánů</b>  |   |                             |
| <input type="checkbox"/> filtrační polomasky (respirátory) / filtrační polomasky s integrovanou vrstvou aktivního uhlí               | EN 149+A1   | PO                          |
| <input type="checkbox"/> masky s filtry proti částicím, parám, plynům s vhodnou lícnicovou částí                                     | EN 405+A1, EN 140, EN 136, EN 143,  | PO                          |
| <input type="checkbox"/> izolační dýchací přístroje s přívodem vzduchu   | EN 137, EN 138, EN 14593-1,2, EN 14594  | 36                          |
| <input type="checkbox"/> prostředky na ochranu dýchacích orgánů včetně snímatelné svářečské kukly                                    | EN 12941+A2 / EN 12942  | PV                          |
| <b>Pro ochranu rukou a paží</b>  |   |                             |
| <input checked="" type="checkbox"/> rukavice na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořežu                                   | EN 420+A1, EN 388, EN 381-1, EN 1082-1,- 2  | PO až 3                     |
| <input type="checkbox"/> rukavice na ochranu před vibracemi  | EN ISO 10819  | 6                           |
| <input type="checkbox"/> rukavice na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli   | EN 374-1,- 2,- 3,- 4  | PO až 2                     |
| <input type="checkbox"/> rukavice na ochranu před elektřinou   | EN 60903-ed.2, EN 12477+A1, EN 16350  | 3 až 6                      |
| <input type="checkbox"/> rukavice na ochranu před teplem nebo ohněm  | EN 407, EN 12477+A1   | 3 až 6                      |
| <input type="checkbox"/> rukavice na ochranu před nízkými teplotami  | EN 511  | 3 až 6                      |
| <input type="checkbox"/> rukavice na ochranu před ionizujícím zářením a radioaktivními látkami                                       | EN 421  | 24                          |
| <input type="checkbox"/> palcové rukavice  | EN 420+A1, EN 388   | 2                           |
| <input type="checkbox"/> ochranné návleky na prsty   | 1   |                             |
| <input type="checkbox"/> ochranné rukávy, náloketníky, zápěstní řemínky (nátepníky)  | EN 1082-1,- 2   | 6 až 24                     |
| <input type="checkbox"/> ochranné rukavice pro práci ve vlhkém, mokřem nebo znečišťujícím prostředí                                  | EN 420+A1   | PO                          |
| <b>Pro ochranu nohou</b>   |   |                             |
| <input checked="" type="checkbox"/> obuv polobotková, kotníčková, poloholeňová, holeňová a vysoká, zejména do vlhkého prostředí      | EN ISO 20347, EN ISO 20345  | 24                          |
| <input checked="" type="checkbox"/> obuv s ochrannou a bezpečnostní tužinkou   | EN ISO 20345, EN ISO 20346  | 12 až 24                    |
| <input type="checkbox"/> obuv, kterou lze rychle vyzout  | 12  |                             |
| <input type="checkbox"/> obuv s podešví odolnou proti žáru (perko)   | EN ISO 20349  | 12                          |
| <input type="checkbox"/> obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv s protiskluznou podešví  | EN ISO 20345  | 9 až 24                     |
| <input type="checkbox"/> obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv odolná proti vibracím  | EN ISO 20345  | 12                          |
| <input type="checkbox"/> obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv antistatická   | EN ISO 20345  | 12                          |
| <input type="checkbox"/> obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv tepelně izolační   | EN ISO 20345  | 6                           |
| <input type="checkbox"/> obuv chránící před chemickými látkami   | EN 13832-2,- 3  | 6 až 12                     |
| <input type="checkbox"/> ochranná obuv pro obsluhu přenosných řetězových pil   | EN ISO 17249 ed.2   | 12                          |
| <input type="checkbox"/> ochrana nohou proti pořežání (kamaše)   | EN ISO 381-5  | 6 až 12                     |
| <input type="checkbox"/> chrániče kolen  | EN 14404+A1   | 12                          |
| <input type="checkbox"/> chrániče nártu  | EN 13277  | 12                          |
| <input type="checkbox"/> vyměnitelné podešve (odolné proti žáru, propíchnutí nebo potu)  | EN ISO 20345  | 24 až 36                    |
| <b>Pro ochranu trupu a břicha</b>  |   |                             |
| <input type="checkbox"/> ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořežu                      | EN ISO 13998, EN ISO 11393-6  | 24 až 48                    |
| <input type="checkbox"/> ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před rozstříknutým roztaveným kovem                             | EN ISO 9185   | 24                          |
| <input type="checkbox"/> ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli                 | EN 14605+A1   | 6 až 12                     |
| <input type="checkbox"/> ochranné vesty, kabáty a zástěry proti chladu   | EN 342  | 24 až 36                    |
| <input type="checkbox"/> vyhřívané vesty   | 36 až 72  |                             |
| <input type="checkbox"/> ochranné zástěry proti vodě   | 18  |                             |
| <input type="checkbox"/> záchranné plovací vesty   | EN ISO 12402-6+A1   | 24 až 48                    |
| <input type="checkbox"/> zástěry na ochranu před rentgenovým zářením   | EN 61331-3  | 24 až 36                    |
| <input type="checkbox"/> bederní pásy, protektory  | 24 až 36  |                             |
| <b>Prostředky pro prevenci pádů</b>  |   |                             |
| <input type="checkbox"/> zachycovací postroje, spojovací prostředky, spojky, kotvící zařízení  | EN 354, EN 361, EN 362, EN 795,   | 12                          |
| <input type="checkbox"/> prostředky pro zachycení nebo tlumení kinetické energie při pádu  | EN 353-1+A1, EN 353-2, EN 355, EN 360, EN 363   | PV                          |
| <input type="checkbox"/> pásy a spojovací prostředky pro pracovní polohování nebo zadržení   | EN 358,   | PV                          |
| <b>Ochranné oděvy</b>  |   |                             |
| <input checked="" type="checkbox"/> ochranné pracovní oděvy (dvojdielné, kombinézy)  | EN ISO 13688, EN 342, EN 343+A1, EN 381-5,- 11, EN 1149-5, EN ISO 20471+A1, EN ISO 11611, EN ISO 11612, EN 13034+A1 | 6 až 24                     |
| <input type="checkbox"/> oděvy poskytující ochranu před strojním zařízením a ručním nářadím (proti bodnutí, pořežání apod.)          | EN 381  | 12                          |
| <input type="checkbox"/> oděvy na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli  | EN 14605+A1   | 12 až 24                    |
| <input type="checkbox"/> oděvy na ochranu před nebezpečnými mikroorganismy   | EN 14126  | JP                          |
| <input type="checkbox"/> oděvy chránící před rozstříkem roztaveného kovu nebo před infračerveným zářením                             | EN 348, EN ISO 11612, EN ISO 6942   | PO až 24                    |
| <input type="checkbox"/> oděvy odolné proti žáru a ohni  | EN 11611, EN ISO 11612, EN 1486, EN ISO 14116   | 6 až 24                     |
| <input type="checkbox"/> oděvy proti chladu  | EN 342, EN 343+A1, EN 14058   | 36                          |
| <input type="checkbox"/> oděvy proti vodě s impregnací (nepromokavé)   | EN 342, EN 343+A1, EN 14058, EN 14360, EN ISO 15027-1   | 12 až 24                    |
| <input type="checkbox"/> oděvy na ochranu před ionizujícím zářením   | EN 1073-1,2   | 36                          |
| <input type="checkbox"/> oděvy na ochranu před kontaminací radioaktivními částicemi  | EN 1073-2   | JP                          |
| <input type="checkbox"/> oděvy na ochranu proti statické elektřině a elektrickému oblouku  | EN 1149-1,2,3,5, EN 61482-1-2   | 12                          |
| <input type="checkbox"/> oděvy prachotěsné a proti kapalným aerosolům  | EN 14605+A1, EN ISO 13982-1; EN 13034 + A1  | JP                          |
| <input type="checkbox"/> oděvy plynotěsné  | EN 943, EN 14126  | PV                          |
| <input type="checkbox"/> oděvy a doplňky s vysokou viditelností z retroreflexních a fluorescenčních materiálů                        | EN ISO 20471  | 6 až 24                     |

|    |  |
|----|--|
| PV | Podle určení výrobce   |
| PO | Po opotřebení (u ochrany dýchacích orgánů do nasycení filtračního média) |
| JP | Pro jednorázové použití  |

## Pokyny pro zajištění bezpečnosti práce

### Pohyb po pracovišti

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Při pohybu po pracovišti a provádění prací musí pracovníci nosit obuv s pevnou patou a v případě vyhodnocení rizika pád předmětů na nohu i s tužinkou.
- Odstranění komunikačních překážek (např. předměty, volně položené nářadí, pomůcky), o které lze zakopnout nebo je skopnout do výkopu.
- Před započetím výkopových prací na pracovišti musí být vtyčena a označena vedení inženýrských sítí uložených pod zemí. Za provedení těchto činností zodpovídá vedoucí pracovník pracoviště.
- Pro bezpečný pohyb po pracovišti za snížené viditelnosti a v noci, musí být zajištěno dostatečné osvětlení.
- Zajištění volných okrajů výkopů/jam proti pádu osob a dle potřeby zřízení přechodových lávek a můstků. Ve vzdálenosti větší než 1,5 m od hrany výkopu lze zajištění provést vhodnou zábranou zamezující přístupu osob do prostoru ohroženého pádem do hloubky. Za vhodnou zábranu se považuje zábradlí, u něhož nemusí být dodrženy požadavky na pevnost ani na zajištění prostoru pod horní tyčí proti propadnutí, přenosné dílcové zábradlí, bezpečnostní značení označující riziko pádu osob upevněné ve výšce horní tyče zábradlí, překážka nejméně 0,6 m vysoká nebo zemina z výkopu, uložená v sypkém stavu do výše nejméně 0,9 m.
- V případě, že je hloubka výkopu větší jak 1,5 m musí být kolem výkopu zajištěna zábrana proti pádu osob do něj (např. pevné, stabilní a celistvé oplocení 1,8 m vysoké nebo dvoutyčové zábradlí se zarážkou u podlahy).
- Okraje výkopu, jejichž stabilita není zajištěna technickým opatřením, nesmí být zatěžovány do vzdálenosti 0,5 m od hrany výkopu zejména stroji, materiálem, těžkými předměty apod.
- Při ručním provádění výkopových prací zajistit, aby měli mezi sebou pracovníci dostatečný rozestup a při práci se vzájemně neohrožovali.

Zakázané práce:

- Umisťovat archeologické nálezy na okraje výkopů/jam, kde mohou být zdrojem zakopnutí, mohou se do výkopu zřítit nebo způsobit zřícení hrany výkopu.
- Pohybovat se v těsné blízkosti nechráněných okrajů výkopů, prohlubní, jam, dále v místech, kde je vyznačen zákaz vstupu nebo mimo určené/vytyčené trasy a komunikace.
- Vpustit na pracoviště nepovolané osoby.
- V případě použití těžké stavební techniky např. pro hloubení výkopů, se pohybovat v prostoru ohroženého činností stroje (tj. maximální dosah pracovního zařízení stroje zvětšený o 2 metry).

### Práce ve výkopu

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Mít na paměti, že vstup do nezapaženého výkopu, kde hrozí sesutí zeminy a zavalení člověka, může mít fatální následky pro lidské zdraví. Při zavalení člověka do výše prsou po dobu cca 40 min. již může znamenat jeho smrt na následky tzv. crush syndromu!!! Pro tyto případy musí být pracovníci pracující na pracovišti seznámeni s postupy pro rychlé vyproštění zavaleného a přivolání odborné pomoci.
- Stěny výkopu musí být zajištěny proti sesutí. Svislé boční stěny ručně kopaných výkopů musí být zajištěny pažením při hloubce výkopu větší než 1,3 m v zastavěném území a 1,5 m v nezastavěném území. V zeminách nesoudržných, podmáčených nebo jinak náchylných k sesutí a v místech, kde je nutno počítat s opakovanými ořesy, musí být stěny těchto výkopů zabezpečeny podle stanoveného technologického postupu i při hloubkách menších.
- Větší balvany, zbytky stavebních konstrukcí nebo nesoudržné materiály ve stěnách výkopů, které by mohly svým tlakem uvolnit zeminu, musí být neprodleně zajištěny proti uvolnění nebo odstraněny. Nahromaděná zemina, spadlý materiál a nežádoucí překážky musí být z výkopu odstraňovány bez zbytečného odkladu.
- Pokud při práci dojde k nálezům nebezpečného předmětu (např. nevybuchlá munice), musejí být práce okamžitě přerušeny a vedoucí pracovník zajistí ohlášení této události a zabezpečení místa prací jakož i přílehleho okolí proti vstupu osob (např. vymezení výstražnou páskou a dohledem určeným pracovníkem).
- Vstupovat do provedeného výkopu/jámy lze jen z řádně provedeného vstupu např. pomocí žebříků (žebřík musí přesahovat výstupní plochu z výkopu min. o 1,1 m). Při vstupu, sestupu a práci na žebříku musí být zaměstnanec obrácen obličejem k žebříku a v každém okamžiku musí mít možnost bezpečného uchopení a spolehlivou oporu.
- Přenosný žebřík musí být postaven na stabilním, pevném, dostatečně velkém, nepohyblivém podkladu tak, aby příčle byly vodorovné.
- Při nepříznivých klimatických podmínkách (např. vznik bouřky), kdy hrozí riziko pádu osob nebo sesutí stěn výkopu musí být práce ve výkopu neprodleně přerušeny.
- Obnažené potrubní vedení ve stěně výkopu musí být ihned zajištěno proti průhybu, vybočení nebo rozpojení.
- Za mimořádně teplého dne (nejvyšší teplota venkovního vzduchu dosáhla hodnoty vyšší než 30 °C) musí být pracovníkům poskytnuty ochranné nápoje.
- Pro práce, při nichž dochází k zaujímání podměrně přijatelných a nepřijatelných pracovních poloh (překračujících stanovené hygienické limity) musí být tyto přerušovány bezpečnostními přestávkami v trvání 5 až 10 minut po každých 2 hodinách od započetí výkonu práce nebo musí být zajištěno střídání činností nebo zaměstnanců.

Zakázané práce:

- Vstupovat do strojem vyhloubených nezapažených výkopů, pokud jejich stěny nejsou zajištěny proti sesutí ochranným rámem, bezpečnostní klecí, rozpěrnou konstrukcí nebo jinou technickou konstrukcí.
- Skákat do provedeného výkopu nebo jámy namísto použití řádně zřízeného a bezpečného vstupu.
- Na odlehlých pracovištích, kde není zajištěn dohled, provádět práci ve výkopu od hloubky 1,3 m osamoceneně.
- Při ručním odstraňování pažení stěn výkopů postupovat seshora namísto zespoda.
- Pro práci používat poškozené ruční nářadí nebo pomůcky (nalomené, se zašpiněnou rukojetí, se vzniklými ořepy nebo trhlinami).
- Obsluhovat stroje nebo technická řízení pro které nemá pracovník odbornou nebo zdravotní způsobilost nebo přenechat používání strojů/zařízení nepovolaným osobám.
- Při používání žebříků:
  - o používat poškozené žebříky nebo umisťovat žebříky na nestabilní a nesourodý povrch (např. přímo na zeminu);
  - o nebezpečně a nadměrně se vyklánět (vychylovat těžiště těla) mimo osu žebříku;
  - o vynášet a snášet břemeno o hmotnosti nad 15 kg;
  - o používat žebřík jako přechodový můstek (pokud k tomu nebyl výrobcem určen).

### Metodologie pro vyhodnocení rizik (k tabulce na s. 16)

| Pravděpodobnost                                 |     |
|---|-----|
| Lze očekávat (stává se často)                   | 10  |
| Je to možné                                     | 6   |
| Ne příliš obvyklé, ale možné                    | 3   |
| Ne příliš pravděpodobné, ale již se někde stalo | 1   |
| Možné, ale nepravděpodobné, ještě se nestalo    | 0,5 |
| Prakticky nemožné                               | 0,2 |
| Vyloučené                                       | 0,1 |

| Následky (závažnost)   |     |
|--|-----|
| Katastrofa (mnoho SÚ, nebo škoda přes 100 mil. Kč)                 | 100 |
| Závažná havárie (několik SÚ, nebo škoda přes 10 mil. Kč)           | 40  |
| Havárie (jeden SÚ, nebo škoda přes 1 mil. Kč)                      | 15  |
| Vážná nehoda (těžký úraz, nebo škoda přes 100 tis. Kč)             | 7   |
| Nehoda (úraz bez trvanlivých následků, nebo škoda přes 10 tis. Kč) | 3   |
| Porucha (drobné poranění, nebo škoda nad 1 tis. Kč)                | 1   |

*Poznámka: SÚ = smrtelný úraz*

| Míra rizika (MR) | Úroveň rizika       | Kategorie přijatelnosti     | Priorita opatření  |
|------------------|---------------------|-----------------------------|--|
| ≥ 160            | velmi vysoké riziko | nepřijatelné riziko         | Přerušit provoz nebo ihned přijmout opatření ke snížení rizika |
| 48 až 159        | vysoké riziko       |                             |  |
| 20 až 47         | významné riziko     | podmíněně přijatelné riziko | Opatření ke snížení rizika přijmout bez zbytečného odkladu     |
| 8 až 19          | zvýšené riziko      |                             |  |
| 3,1 až 7         | mírné riziko        | přijatelné riziko           | Opatření ke snížení rizika provést podle pořadí významnosti    |
| ≤ 3              | zanedbatelné riziko |                             |  |

Poznámka: Tato karta BOZP je pouze základním východiskem pro praktické uplatňování zásad prevence rizik na pracovištích a neřeší uvedenou problematiku vyčerpávajícím způsobem. | Vypracoval: Ing. Jakub Marek, MSc. | Lektoroval: JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA | © Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z. ú., 2024, www.zuboz.cz